

ZABEZPEČENÍ OPRAV TANKOVÉ A AUTOMOBILNÍ TECHNIKY SKUPINAMI V POLI

Předpokládané snížení počtů techniky v ČSA vyžaduje přehodnocení organizace tankového a automobilního technického zabezpečení. Menší počet tanků, BVP, OT a automobilů zařazených v bojových sestavách vytvoří předpoklady ke snížení absolutního čísla ztrát; vzhledem k nižším absolutním počtům bude mít však každý kus opravené techniky relativně vyšší hodnotu. Proto byl stanoven úkol přehodnotit organizaci technického zabezpečení (TZ) tak, aby nový systém zabezpečoval na 100 % potřebu běžných a středních oprav tanků, BVP, OT (nyní 70 %) a na 50 % potřebu středních oprav automobilů (v současnosti 23 %), což vyžaduje efektivní funkci celého systému TZ.

Efektivním systémem v oblasti oprav techniky v poli je systém oprav metodou výměny skupin a podskupin. Při této metodě se dílenští specialisté nezatěžují opravami poškozených skupin a podskupin, nýbrž je pouze obměňují. Tak je možné maximálně zkrátit dobu opravy a zabezpečit včasný návrat opravené techniky do vojsk. (Pojmem „skupina“ rozumíme hlavní agregáty techniky: motor, náprava, „podskupinu“ tvoří další). Při opravách techniky uskutečňované touto metodou bude včasné zabezpečení opravárenských jednotek potřebnými skupinami jedním z limitujících faktorů splnění úkolů TZ.

K poškození skupin na technice může dojít buď v důsledku bojové činnosti protivníka nebo při provozu techniky. Podle rozsahu poškození opravy skupin dělíme na:

- **běžné opravy skupin (BOSk)** – je prováděna částečná demontáž skupiny, výměna nebo oprava poškozených, opotřebovaných dílů, zpětná montáž, seřízení i ostatní opravářské práce,

- **celkové opravy (COSk)** s úplnou demontáží skupiny, kontrolou všech dílů podle technických požadavků, zpětnou montáží s přezkoušením na zkušební stolici; celková oprava skupiny musí zajistit její další práce dle stanovených technických podmínek,

- **nenávratné ztráty skupin (NZSk)** – neopravitelné poškození a skupina musí být nahrazena novou.

Zabezpečení opravárenských jednotek skupinami v poli bude možné řešit:

- těžením využitelných skupin z nenávratně zničené techniky,
- dodávkou nových skupin,
- opravou poškozených skupin.

Těžení využitelných skupin z nenávratně zničené techniky bude uskutečňováno u všech stupňů velení. Na taktické úrovni by byly využívány jednotky určené k opravám techniky; tudíž úměrným vynaloženým úsilím poklesne kapacita běžných oprav techniky. Proto tyto opravárenské jednotky budou, dle mého názoru, těžit skupiny jen v případě skutečné potřeby, pokud by jiným způsobem nebyla moci být technika zbojeschopněna, nebo při dostatečné kapacitě opravárenských jednotek zejména v přestávkách bojové činnosti a při vyvedení vojsk mimo boj.

Těžení skupin u operačních stupňů uskuteční jednotky předurčené k demontáži tanků i jiné opravárenské jednotky na úkor kapacit k opravám techniky.

Využívání náhradních dílů a skupin těžením z neopravitelné techniky skrývá však v sobě vážné nebezpečí ve svévolné demontáži techniky, která je opravitelná vyššími stupni. Proto je vhodné tento způsob získávání náhradních dílů a skupin přísně regulovat, povolení k demontáži může vydat ZVV útvaru.

Dodávky nových skupin by měly být zabezpečeny tankovými a automobilními sklady, v počátečním období války ze zásob, a potom z předurčených civilních podniků.

Nejdůležitějším způsobem, jak zabezpečit za války skupiny, bude provádění oprav poškozených skupin. Opravy skupin, zejména motorů tankové techniky jsou náročné na technické vybavení pracovišť i vysokou odbornou připravenost dílenských specialistů. Jsou technologicky podstatně složitější než opravy techniky, neboť jde převážně o rutinní montážní práce. Vzhledem ke skutečným možnostem opravárenských prostředků je možné učinit závěr, že **v poli budou prováděny jen běžné opravy skupin**. Celkové opravy skupin pro potřebu vojsk budou zabezpečovány ve stacionárních teritoriálních zařízeních.

BO skupin taktického stupně by měly být vykonávány jen zcela výjimečně, v případě nutné opravy i za cenu snížení opravárenské kapacity. Na operační úrovni pak působí speciální opravárenské jednotky, a to k zabezpečení potřeby vlastních opravárenských jednotek při středních opravách, tak i pro potřebu BO techniky taktických stupňů. S prostředky k opravám skupin je u operačního stupně počítáno v rámci opravárenské základny buď v samostatných útvech, nebo v jednotkách oprav skupin organizovaných u jednotek pro opravy techniky.

Tabulka 1

Druh skupiny	Potřeba BOSk na 100 BO techniky	Potřeba skupin na 100 SO techniky						
		celkem ks	z toho vyžaduje					
			BOSk		COSk		výměnu (NZSk)	
			ks	%	ks	%	ks	%
motor komplet skupin	10	80	32	40	24	30	24	30
	20	40	16	40	12	30	12	30

Tabulka 2

	Pracnost BOSk (Nh)	
	tanková technika	automobilní technika
motor	200	80
komplet skupin	120	70

Tak jak je součástí plánování TZ boje plánování potřeb oprav techniky a jejich zabezpečení kapacitami dílenských specialistů a náhradními díly, musí se stát součástí plánování TZ i plánování potřeb a zabezpečení oprav skupinami techniky, při němž dle mého názoru je vhodné **plánovat potřebu skupin**:

- zvlášť pro motory a komplety skupin (soubor ostatních skupin u dané techniky, např. u T-54 spojovací převod, převodovku, 2 × PSÚ, 2 × konečný převod),
- k zabezpečení běžných i středních oprav techniky podle předpokládaných ztrát a kapacit opravárenských prostředků,
- k zabezpečení běžných a středních oprav techniky pro konkrétní bojový úkol podle norem – viz **tabulku 1**,
- plánovat kapacity k zabezpečení BOSk dle **tabulky 2**,
- pracnost COSk kalkulovat podle technologických postupů celkových oprav konkrétních skupin daného typu techniky.

Neplánovat potřebu skupin k zabezpečení GO techniky u vojsk (potřebné skupiny je povinen zabezpečit podnik provádějící opravy).

Důležité místo v zabezpečování opravárenských prostředků skupinami má **systém zásobování**. Nepředpokládáme zavést mírový systém výměnných středisek v poli. Doplnění opravárenských jednotek skupinami ze skladů, z výroby a po provedené celkové opravě v teritoriálním zařízení je výhodné řešit zásobováním náhradními díly orgány týlu všech stupňů velení.

Bude nutné domyslet odsuny poškozených skupin k opravám od útvarů, svazků do opravárenských základů operačních stupňů, teritoria i zpětný přísun skupin do vojsk. Jeví se výhodné to řešit mimo orgány týlu, obdobně jako poškozenou techniku také poškozené skupiny shromažďovat v SPT jednotlivých stupňů, jejich odsun uskutěčnit společně s poškozenou technikou buď do opravárenské základny (BOSk) nebo do předurčeného teritoriálního zařízení (COSk). Tento návrh vychází ze současné organizační struktury prostředků TEZ. Myslím, že by bylo vhodné ověřit funkčnost systému při cvičeních a zvážit, zda ke spolehlivému zabezpečení vojsk skupinami nebude potřeba vytvořit nový systém, podobný mírovému systému zásobovacích středisek.

V článku jsem ukázal některé problémy v zabezpečení vojsk skupinami k opravám techniky, protože se domnívám, že řešení systému TZ nebyla vždy věnována potřebná pozornost. Včasné opravy tankové a automobilní technik však nelze bez zabezpečení opravárenských prostředků skupinami plnit. Vzniká potřeba systém zabezpečení skupin důsledněji propracovat podle skutečných potřeb již v míru, vytvořit potřebné kapacity k opravám, a to jak u vojsk, tak v teritoriálních zařízeních.

